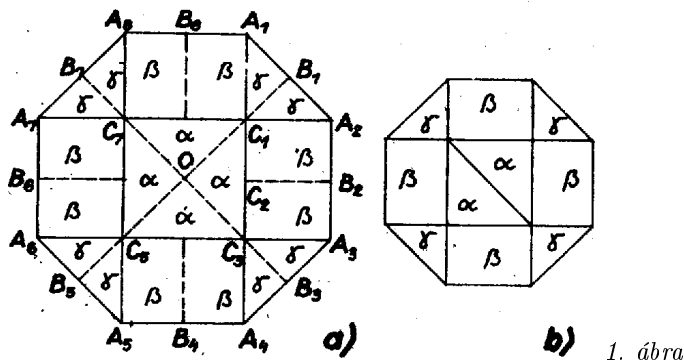
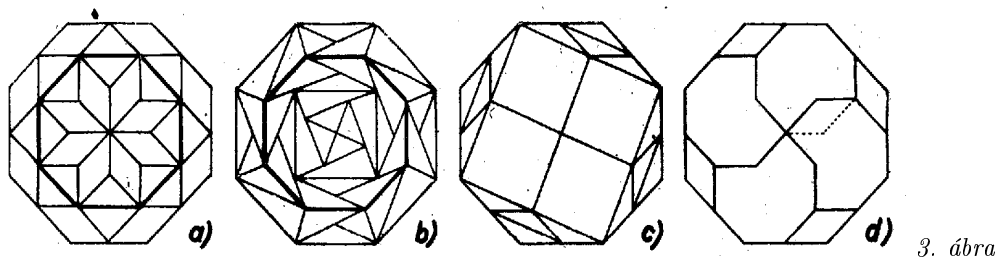

Elegendő egy olyan feldarabolást megadni, amelynél a darabokból két egybevágó szabályos nyolcszöget lehet összerakni. Ekkor ugyanis a kisebb nyolcszögekre újra alkalmazva az ilyen feldarabolást, a k -edik lépés után 2^k darab egybevágó szabályos nyolcszöggé tudunk átalakítani egy szabályos nyolcszöget, tehát $k = 2$, ill. $k = 3$ mellett 4, ill. 8 nyolcszöggé.

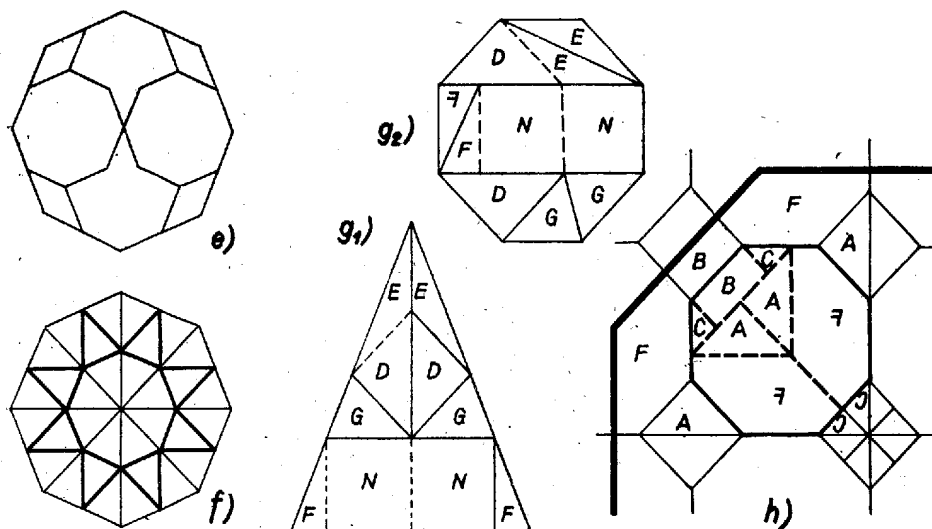

Az 1a ábra c oldalú szabályos nyolcszögét az A_1A_4 , A_3A_6 , A_5A_8 , A_7A_2 átlók nyilvánvalóan a c oldalú $C_1C_3C_5C_7$ négyzetre, négy db egybevágó, c átfogójú és $c/\sqrt{2}$ befogójú egyenlő szárú derékszögű háromszögre (pl. $A_1A_2C_1$) és négy db egybevágó téglalpra osztják, melyeknek oldalai c és $c/\sqrt{2}$ (pl. $A_2C_1C_3A_3$). Továbbmenve, e részeket a B_1B_5 és B_3B_7 szimmetriatengelyek, ill. a B_2B_6 , B_4B_8 tengelyek berajzolt részei együttesen 4, 8, ill. 8 egybevágó α , β ill. γ jelű háromszögre, ill. téglalpra osztják, ahol a befogók hossza α -ban $c/\sqrt{2}$, γ -ban $c/2$, az átfogóé rendre c , ill. $c/\sqrt{2}$, az oldalak β -ban $c/\sqrt{2}$ és $c/2$. A részekből az 1b ábra szerint (2 α és 4-4 β , ill. γ jelű részből) összeállított 2 db szabályos nyolcszög megfelel tervünknek. Ezt bizonyítja az összes részek felhasználása, másrészt az, hogy az összeállított és az eredeti nyolcszög oldalainak aránya $1 : \sqrt{2}$, így területeik aránya $1 : 2$. Ezt akartuk bizonyítani, és ezzel a feladatot az előrebocsátottak szerint megoldottuk.

Czeizler András (Budapest, Ybl M. Ép. ip. t. III. o. t.)

3. ábra

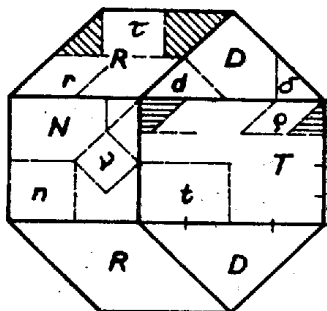
3. e)–h) ábra

Megjegyzés. A dolgozatok sokféle megoldást tartalmaznak, csak az 1. és a 3f ábra megoldása ismétlődik többször. Vázolunk néhány további érdekesebb átdarabolást. A 2. ábrán N , n , v négyzetek, T , t , τ egymáshoz hasonló téglalapok,

R, r, ρ rombuszok, D, d, δ derékszögű egyenlő szárú háromszögek, és $N = 4n = 8v$, $T = 4t = 8\tau$, $R = 4r = 8\rho$, $D = 4d = 8\delta$. Továbbá $T = 2R$, mert T alapja is, magassága is $\sqrt{2}$ -ször akkora, mint R megfelelő mérete (hasonlóan $N = 2D$ is felhasználható lenne), ezért $T = 16\rho$ és $R = 4\tau$, és a feldarabolást a következő jelképes egyenlőségek adják meg:

$$\frac{S_8}{4} = \frac{N + 2D + T + 2R}{4} = n + 2d + t + 2r;$$

$$\frac{S_8}{8} = v + 2\delta + \tau + 2\rho.$$

2. ábra

Mellékfeltételként arra is törekedhetünk, hogy a kisebb nyolcszögeket (vagy legalább néhányat közülük) minél kevesebb darabból állíthassuk össze.

A 3a–3e ábra rendre *Gegesy Ferenc* (Budapest, Móricz Zs, g. I. o. t.), *Langer Tamás* (Budapest, Apáczai Csere J. gyak. g. III. o. t.), *Fővényesi Ildikó* (Miskolc, Ip. Szakközépiskola, III. o. t.), *Kafka Péter* (Pannonhalma, Bencés g. III. o. t.), *Domokos László* (Tatabánya, Árpád g. IV. o. t.) dolgozatából való. Érdekesek a rokonságok. Több esetben magában az ábrában – vastag keretben – mutatjuk meg a kisebb nyolcszög összeállítását, pl. a 3a ábra vastag kerületű nyolcszöge egészben marad, itt állítjuk össze a külső részekből a második nyolcszöget.